

Linnéuniversitetet

Institutionen för socialt arbete

Examensarbete

Man eller kvinna – låt myter om förövaren försvinna

*En diskursanalytisk studie av hur personer som
begått sexualbrott mot barn framställs i svenska
dagstidningar*

*Författare: Vibeke Andersson &
Maria Wik*

Handledare: Anders Giertz

Examinator: Lottie Giertz

Termin: HT 2013

Kurskod: 2SA47E

Abstract

Authors: Vibeke Andersson and Maria Wik

Title: Deconstructing sex offender myths- A discourse analysis of Swedish newspapers representation of perpetrators who committed sexual offence against children

Supervisor: Anders Giertz

Assessor: Lottie Giertz

The aim of this study is to identify the dominating discourse in Swedish newspapers concerning perpetrators who committed sexual offence against children. The study is based on the idea that the media representation play a significant role to the public opinion and awareness of the perpetrators. The study is based upon a selection of 103 articles published between January 2003 and November 2013, taken from four of the biggest daily newspapers in Sweden; Aftonbladet, Dagens Nyheter, Expressen and Svenska Dagbladet. The methodological and theoretical approach in the study has been the one of discourse analysis through which one dominating discourse along with two subsidiary discourses could be identified. The discourse considered to be dominating is the one who presents the perpetrators through the discrepancy between the actions committed and the description of the perpetrator. The description focusing on profession, family status, statements from people in the perpetrators surroundings and professional opinions. A general way on how perpetrators are presented was identified, which derived in the conclusion that the perpetrator often not is unknown to the victim. The perpetrator could also be someone close that appear to be trusted and well thought of by individuals and also by society. The two subsidiary discourses that were identified focused on the gender perspective and showed that there are a small discrepancy between how male and female perpetrators are presented in the newspapers.

Keywords: Discourse analysis, media, representation, child sexual abuse, sex offenders

Nyckelord: Diskursanalys, media, social konstruktion, sexualbrott mot barn, sexualförövare

Förord

Vi vill inledningsvis börja med att konstatera att även om vissa delar av uppsatsen har skrivits separat har vi båda stått för vidare bearbetning av texten så till den grad att slutresultatet inte kan ses som annat än en gemensam ansträngning.

Vidare vill vi tacka vår handledare Anders Giertz för kloka ord och tankar under uppsatsens gång. Vi vill också passa på att tacka våra vänner och familjer som har stått ut med oss under denna process.

Slutligen vill vi tacka varandra för vårt engagemang och tålamod då vägen inte alltid varit rak utan har kantats med diverse hinder.

Vibeke Andersson & Maria Wik

Växjö 2014-01-06

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	1
1.1 PROBLEMFÖRMULERING.....	2
1.2 SYFTE.....	2
1.3 FRÅGESTÄLLNINGAR.....	3
2. TIDIGARE FORSKNING	3
2.1 SEXUALBROTT BEGÅS AV BÅDA KÖNEN.....	3
2.2 TEORI OM OLIKA BEHANDLING UTIFRÅN KÖN.....	4
2.3 GENUS OCH MEDIA.....	4
2.4 BROTT I MEDIA.....	5
2.5 KONKLUSION AV TIDIGARE FORSKNING.....	6
3. METOD	6
3.1 SOCIALKONSTRUKTIVISM SOM VETENSKAPSTEORETISK UTGÅNGSPUNKT.....	6
3.2 TEORETISKT OCH METODOLOGISK UTGÅNGSPUNKT.....	7
3.2.1 <i>Diskursanalys</i>	7
3.2.2 <i>Diskurs</i>	8
3.2.3 <i>Diskursteori</i>	9
3.2.4 <i>Kritisk diskursanalys</i>	10
3.3 METODDISKUSSION.....	12
3.4 URVAL.....	13
3.5 TILLFÖRLITLIGHET OCH ÄKTHET.....	15
3.6 ETISKA ÖVERVÄGANDE.....	16
4. RESULTAT OCH ANALYS	17
4.1 VEM ÄR FÖRÖVARE VID SEXUALBROTT MOT BARN?.....	17
4.1.1 <i>Yrken och familj</i>	17
4.1.2 <i>Omgivningens uttalanden</i>	20
4.1.3 <i>Experters uttalanden och tidningarnas sanning</i>	21
4.2 GENUS.....	23
4.2.1 <i>Kvinnliga förövare</i>	23
4.2.2 <i>Kvinnliga och manliga förövare- en jämförelse</i>	26
4.3 FÖRÖVAREN - EN SAMMANFATTNING.....	29
5. SLUTDISKUSSION	32
REFERENSLISTA	34
Bilaga 1 - Citerade artiklar	
Bilaga 2 - Artikelförteckning	

1. Inledning

Sexualbrott mot barn är ett uppmärksammat ämne och kan betraktas utifrån olika perspektiv. Ämnet kan studeras allt från de barn som utsatts för brottet och deras anhöriga till förövarnas perspektiv och allmänhetens syn på brott och förövare. Inom media, som är en av dagens största källor till information, är ämnet vanligt förekommande. Vår uppfattning om sexualbrott mot barn utgjorde till en början bilden av en okänd, vanligtvis manlig, förövare som förgriper sig på barn. Denna bild av förövaren upplevde vi har skapats genom media samt av den generella diskussionen som förs kring förövare i samhället. Efter att vi studerat litteratur på området framkom det att förövare som begått sexualbrott mot barn ofta behandlas och döms olika inom rättsväsendet beroende av sin könstillhörighet (Embry & Lyons Jr, 2012; Landor & Eisenclas, 2012; Grabe, Trager, Lear & Rauch, 2006). Litteraturen diskuterade också hur kvinnliga förövare oftare än manliga tillskrivs ett offerperspektiv snarare än en förövarroll (Andersson, 2004; Denov, 2003; Landor & Eisenclas, 2012). Genom dessa upptäckter väcktes intresset för att angripa ämnet utifrån ett förövarperspektiv samt att förlägga studien på den rättsvetenskapliga arenan. Vi påbörjade uppsatsprocessen genom att ta kontakt med svenska tingsrätter för att begära ut domar gällande sexualbrott mot barn. Vi ville se om förövarens könstillhörighet avspeglades i domarnas framställning av förövaren i samma utsträckning som den studerade litteraturen påstod vara synligt. Till vår förtret fann vi dock att tingsrättsdomarnas innehåll var alltför magert att studera i relation till denna uppsats omfång. Vi valde därför att återgå till den källan som för oss hade utgjort vår främsta kontakt med ämnet sexualbrott mot barn, alltså media. Med insikt i att antalet manliga och kvinnliga förövare utgör en stor kontrast då endast 10 % av de anmälda sexualbrotten mot barn begås av kvinnor (Fällman & Christanson, 1999), har vi valt att fokusera på att förstå den rådande diskurs som förs kring förövare. Intresset för att även studera diskursen kring förövare utifrån könstillhörighet har haft sin grund i våra kunskaper från tidigare forskning och har inte gjorts i syfte att lyfta fram någon sanning om vem förövaren egentligen är.

1.1 Problemformulering

Dagligen matas människor med en mängd information från olika medier och även om vi inte nämnvärt reflekterar över eller ens anser oss ha tid att reagera så lagras informationen och bidrar undermedvetet till vår kunskap om något. Media spelar en viktig roll för vår uppfattning och kunskapsbildande, framförallt då det anses vara en källa till information på områden som de flesta människor annars inte kommer i kontakt med (Engström, 2008). En plattform inom media som har stor genomslagskraft är dagstidningar vilka genom sin ständiga närvaro och oavbrutna rapportering är svåra att undvika. Dagstidningar har privilegiet att bestämma vad som ska publiceras och de sätter då även tonen för på vilket sätt något framställs och diskuteras (Engström, 2008). Då dagstidningar skriver om sexualbrott som begåtts mot barn lägger de grunden till hur brottet, offret och förövaren kommer att uppfattas av läsarna. Media bidrar ofta till att stereotypa föreställningar skapas (Pollack, 2001) exempelvis genom deras sätt att framställa en förövare med vissa egenskaper, bidrar detta till läsarens uppfattning om vem förövaren är och vilka personlighetsdrag förövaren besitter. Samtidigt som media tenderar att måla upp en stereotyp bild av förövaren så kan de också bidra till att vidga läsarens syn på vem som kan vara förövare. Winther Jørgensen och Phillips (2000) framhåller att media är en drivande kraft i hur normer och värderingar skapas och att medias framställning av något många gånger anses vara grundad fakta. Att se hur diskursen kring manliga och kvinnliga förövare förs i media är därför av vikt, speciellt då detta kan komma att sätta normen för hur vi uppfattar personer som begått sexualbrott mot barn.

1.2 Syfte

Syftet med denna studie är att förstå den rådande diskursen mellan åren 2003 till 2013 i dagstidningarna Aftonbladet, Dagens Nyheter, Expressen och Svenska Dagbladet, gällande män och kvinnor som begått sexualbrott mot barn.

1.3 Frågeställningar

- Vilka är förövarna enligt de studerade tidningarna och hur framställs de i artiklarna?
- Hur framställs kvinnliga förövare i förhållande till manliga förövare i artiklarna och hur ser eventuella skillnader i framställningen ut?

2. Tidigare forskning

I detta avsnitt har vi fokuserat på tidigare forskning som illustrerar den historiska synen på förövare samt behandlingen av förövare inom rättsväsendet och media utifrån könstillhörighet. Vidare har vi också inkluderat forskning kring relationen mellan brott och media. Forskningen har valts utifrån sin koppling till våra frågeställningar med förhoppning om att den ska ge läsaren en inblick i ämnet. Den tidigare forskningen presenteras utifrån fem vetenskapliga artiklar och tre avhandling och är indelade efter fyra teman.

2.1 Sexualbrott begås av båda könen

Ända fram till 1984 var våldtäktsbrott tydligt hänvisade till kön i lagtexten. Idag beskrivs sexualbrott som könsneutrala då både män och kvinnor anses kunna vara både offer och förövare för samtliga sexualbrott som det redogörs för i sjätte kapitlet i brottsbalken. Dock påvisar Andersson (2004) att kvinnor i dagsläget fortfarande främst förknippas med att vara brottsoffer istället för förövare. Andersson menar att det inte krävs någon ingående studie av förarbeten, praxis och doktrin för att notera att våldtäktsbrott och övriga sexualbrott fortfarande påtagligt relaterar till kön. Enligt Denov (2003) är den traditionella uppfattningen om kvinnor som sexuellt passiva, ofarliga och oskyldiga något som hindrar samhällets uppfattning om att se kvinnor som förövare vid sexuella övergrepp. Detta synsätt genomsyrar även rättsväsendet och trots att exempelvis lagändringar gjorts i USA och Storbritannien vilka syftat till att könsneutralisera sexualbrott, så fortsätter kvinnor i dessa länder att uteslutas som möjliga förövare. Studier visar att professionella inom straffrätten och psykiatri tenderar att tona ner kvinnliga förövars ansvar och handlingar och framhåller stereotypa förklaringar om varför kvinnor begår sexuella övergrepp (Denov, 2003).

2.2 Teori om olika behandling utifrån kön

Den så kallade *chivalry hypothesis* diskuterar att kvinnor på grund av sin könstillhörighet får mildare behandling än män i kontakten med rättsväsendet (Embry & Lyons Jr, 2012; Landor & Eisenclas, 2012; Grabe, Trager, Lear & Rauch, 2006). Hypotesen sluter sig till den kulturellt stereotypa föreställningen om att kvinnor är att betrakta som passiva varelser som både är fysiskt och emotionellt svagare än män. Kvinnor behöver män för sitt välmående och beskydd och i enlighet med detta menar hypotesen att mannens roll är att skydda och försvara kvinnor från fara och obehag. Applicerat på ett rättssystem som domineras av män menar denna hypotes att kvinnors utsatta position indikerar att de av rättssystemet snarare behöver skydd än bestraffning. Detta skulle i sin tur resultera i en mildare behandling av kvinnor, främst när det kommer till domar och straffets karaktär. En bidragande faktor menas här också vara mäns ovilja att utdela hårdare straff till kvinnor (Curry, Lee & Rodriguez, 2004).

2.3 Genus och media

Media är en central arena för olika samhällsdebatter och fyller en viktig funktion genom att representera omvärlden, kunskapssystem, normer och värderingar. De mediala källorna utgör för många den primära källan till kunskap inom olika områden vilket bidrar till att forma vår uppfattning av omvärlden. Journalister och andra medieaktörer har makten över vilka nyheter som ges utrymme i bland annat tidningar, vilket de sedan har möjlighet att redigera och vinkla beroende av hur de vill att läsaren ska tolka utsagorna. Detta innebär att de besitter en diskursiv makt genom deras val av framställning och urval av nyheter. Vanligt förekommande är att media använder sig utav personer i maktpositioner, som exempelvis yrkesverksamma personer med kunskap inom området, för att få deras tolkning av händelser som nyheter avser (Engström, 2008). Personer med dessa maktpositioner tillskrivs tolkningsföreträde när det gäller att uttala sig inom vissa områden (Engström, 2008; Pollack, 2001). Utifrån denna bakgrund menar Engström (2008) att synen på kön och genus skapas genom medias sätt att förmedla dess innebörd. Det sker genom medias tendenser att kategorisera, sortera och skapa ordningar och hierarkier. De mediala källornas makt att tolka och beskriva kön och genus bidrar till olika mönster och hierarkier som påverkar läsarnas uppfattning om dessa aspekter (ibid).

I dagstidningar kan man se skillnader i hur män och kvinnor som begått brott omtalas och att de beskrivs på olika sätt. Landor och Eisenclas (2012) lyfter fram att män och kvinnor som begått sexuella övergrepp mot barn ofta beskrivs i enlighet med traditionella könsroller där karaktärsdragen som betonas varierar utifrån förövarens könstillhörighet. De manliga förövarna sammankopplas med ord som ofta påvisar bristande moraliska kvalitéer, såsom *pervers* och *pedofili*. Ord som kopplas samman med kvinnorna fokuserar mindre på dessa moraliska aspekter och beskriver istället sådant som utfallet av brottet och kvinnornas familjesituation. Även relationen mellan förövaren och offret beskrivs på olika sätt. Orden som används för att beskriva männen är starkt kopplade till en aktiv roll och offren benämns som just *offer* och *sexuella leksaker*. Kvinnliga förövarers handlingar förminskas däremot ofta genom att deras relation till offren romantiseras och att brottsoffret istället benämns som exempelvis *älskare*. Då ordet offer användes för att beskriva en ungdom som blivit utsatt, var det i de flesta fall sammankopplat med att kvinnan beskrevs med adjektiv som deprimerad, ensam och med ett krossat hjärta. På detta vis menar Landor och Eisenclas (2012) att beskrivningarna leder till att kvinnorna framställs som passiva och naiva och på något sätt offer för situationen eller för sina egna handlingar.

2.4 Brotts i media

Pollack (2001) menar att medier och brott är starkt relaterade till varandra. Detta eftersom media tenderar att skapa uppståndelse kring sociala avvikelser och brott då dessa aspekter uppfyller mediernas önskan om att skapa uppmärksamhet. Brotts och medias starka inflytande på varandra kan exemplifieras genom medias intresse av att övervaka och beskriva olika rättsprocesser. Media spelar en betydande roll när det gäller utformningen av nya lagar och förändringar i den rådande lagstiftningen och det har även påvisats tendenser till att medier själva utnyttjar och iscensätter brottsliga händelser. Mediernas intresse i att uppmärksamma olika typer av brott skildras ofta utifrån vedertagna könsroller. Den brottsliga världen förknippas vanligtvis med att vara manligt dominerad vilket har sin grund i att flertalet brott begås av män, de flesta som straffas är män och fängelserna domineras av manliga intagna. Då kvinnor träder in i den brottsliga världen uppfattas kvinnorna bryta mot den traditionella kvinnliga könsrollen, vilket är något som uppmärksammas inom journalistiken. Likaså gäller när män träder in i typiska kvinnligt dominerade världar (ibid.). Oavsett om det är män eller kvinnor som bryter mot de stereotypa könsföreställningarna förekommer det oftare att

kvinnors handlande jämförs med männens än tvärtom (Engström, 2008).

2.5 Konklusion av tidigare forskning

Den tidigare forskningen visar på en diskrepans i hur kvinnor och män framställs i relation till sexualbrott och skillnader i behandling beroende av könstillhörighet återfinns i mediala källors framställning av förövare. Vid medias skildring av brott betonas ofta förövarens könstillhörighet i relation till det begångna brottet och det som avviker ifrån de vedertagna föreställningarna om könsrollerna poängteras. När det gäller synen på sexualförbrytare är den fortfarande starkt kopplad till stereotypa könsroller. Kvinnor framställs ofta som svaga varelser som blir offer för sina egna handlingar medan män tillskrivs vara drivande och aktiva i relation till sexualbrott mot barn.

3. Metod

I metodkapitlet kommer vi kortfattat att beskriva innebörden av socialkonstruktivism då detta är den vetenskapsteoretiska utgångspunkten för de angreppssätt som vi har använt oss av inom diskursanalysen. Vi presenterar sedan diskursanalys som teori och metod samt redogör för innebörden av ordet diskurs. Detta följs av en djupare ingång på huvuddragen för diskursteori och kritisk diskursanalys och vi presenterar även de teoretiska begrepp som vi använt oss av i resultat och analys. Vi för också en diskussion kring metodens förtjänster och begränsningar och avslutar med en redogörelse av våra övervägande i samband med urval, insamling av material och etiska aspekter.

3.1 Socialkonstruktivism som vetenskapsteoretisk utgångspunkt

Socialkonstruktivism är ett samhällsvetenskapligt perspektiv med en uppsjö av inriktningar där förhållandet mellan konstruktion och verklighet diskuteras. Kortfattat kan man dock säga att perspektivet innebär att se på verklighet och kunskap som en konstruktion av något och att kunskap uppstår utifrån språklig interaktion. I språkliga sociala interaktioner konstrueras

relationer mellan subjekt samt mellan subjekt och objekt och i dessa skapas vår självförståelse och uppfattning om världen. Att något är konstruerat innebär dock inte att det inte är verkligt. Snarare poängterar det att något är verkligt i en specifik kontext, utifrån vissa förutsättningar och specifika språkliga interaktioner. Konstruktion kan inte ske hur som helst utan uppstår i sociala och samhälleliga sammanhang och är därför underkastad sammanhangets strukturer. Då något är språkligt konstruerat innebär det att det är tolkningsbart och att den verklighet som finns är den som vi skapar. Vad som måste göras klart är att detta innebär att kunskap alltid är en tolkning och ingen tolkning kan göra anspråk på att vara absolut eller den enda sanningen. Då socialkonstruktivism utgår från samhällets rådande tankar, normer och stereotypa bilder av något, finns det alltså alltid andra alternativ till hur något kunnat framställas (Thomassen, 2007).

Den socialkonstruktivistiska utgångspunkten är ytterst relevant då vår studie fokuserar på framställningen av förövare. Kopplat till vår andra frågeställning gällande manliga och kvinnliga förövare som begått sexualbrott mot barn, diskuterar vi i analysen kring hur dessa personer ofta tillskrivs stereotypa manliga och kvinnliga egenskaper. I genusteorier framhålls att kön är att betrakta som just en social konstruktion av något (Connell, 2002; Butler, 2006). Connell (2002) menar att de tillskrivningar med utgång ifrån kön, som människor dagligen gör gentemot sig själva och andra, är en del av ett väl inpräntat sätt att betrakta manligt och kvinnligt. I studien har vi arbetat utifrån uppfattningen att de tillskrivningar som görs av förövarna är att betrakta som en social konstruktion och att de återkopplar till stereotypa bilder av vad som betraktas som manligt och kvinnligt.

3.2 Teoretiskt och metodologisk utgångspunkt

3.2.1 Diskursanalys

Vi valde att använda oss av en diskursanalytisk metod för att analysera vårt empiriska material i denna studie. Då vårt intresse låg i att undersöka hur män och kvinnor som begått sexualbrott mot barn framställs i olika tidningar ansåg vi att en diskursanalys var bäst lämpad och den gav oss möjlighet att studera uttryck, ordval och framställningar av dessa personer. Diskursanalysen kan förklaras som en paketlösning där man fördelaktigt kan kombinera flera olika perspektiv för att skapa ett eget paket, vilket vi har gjort i denna studie. Det förespråkas

dock att metoden inte ska användas lösryckt från de huvudsakliga filosofiska villkoren eftersom teori och metod är sammanlänkade. Med denna bakgrund har vi i studien utgått från diskursanalysen som både teori och metod vilket är anledning till att vi här gör en gemensam presentation av dem (Winther Jørgensen & Phillips, 2000).

Michel Foucault var en av de första att mer utförligt utveckla teorier och begrepp inom den diskursanalytiska traditionen och är fortfarande den som de flesta diskursanalytiker på ett eller annat sätt förhåller sig till (Bergström & Boréus, 2012; Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Inom diskursanalysen kan tre större inriktningar identifieras som alla har sina utgångspunkter i Foucaults teorier. I vår studie har vi valt att kombinera Winther Jørgensen och Phillips (2000) tolkning av Ernesto Laclau och Chantal Mouffes diskursteori¹ med delar av Faircloughs kritiska diskursanalys. De två perspektiven har tillsammans bidragit med olika insikter och en ökad förståelse av diskursen om hur män och kvinnor som begått sexuella övergrepp mot barn framställs i de utvalda dagstidningarna (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Diskursteorin och den kritiska diskursanalysen vilar på en socialkonstruktionistisk grund och de delar båda samma syn vad det gäller språk och subjekt. Det är med hjälp av språket som vi skapar representationer av verkligheten och det innebär att de inte bara är speglingar av den rådande verkligheten, utan också är representationer som hjälper till att skapa verkligheten. Detta betyder dock inte att verkligheten inte existerar utan innebär istället att det är genom diskurser som verkligheten får sin betydelse (ibid.).

3.2.2 Diskurs

Innan vi går djupare in på de olika inriktningarna är ett förtydligande av begreppet diskurs samt dess användningsområde på sin plats. Begreppet har tilldelats flertalet definitioner, vissa snävare än andra. I studien har vi utgått från en vidare definition som placerar diskursen att omfatta alla sociala fenomen där allt meningsutbyte anses ske diskursivt (Bergström & Boréus, 2012). En diskurs sammanfattas därför i detta fall, som en avgränsad domän där något talas om på ett särskilt sätt. Ord och dess fixerade betydelse som omfattas av en diskurs är kopplade till varandra enligt ett visst mönster. Då vissa ords betydelse skiljer sig alltför mycket från varandra utesluts dessa från diskursen och beskrivs enligt diskursteorin hamna i det *diskursiva fältet*. Dessa uteslutna ords betydelser hjälper på så sätt även de till att avgränsa

---

¹ När vi vidare berör diskursteorin kommer vi således enbart utgå från Winther Jørgensen & Phillips (2000) tolkning av teorin, och kommer alltså inte utgå från primärkällan Ernesto Laclau & Chantal Mouffe.

en diskurs. Diskurser är alltså ett sätt att fixera ords betydelser genom att försöka låsa fast dem i bestämda förhållanden till varandra. Detta är dock inget som kan göras i oändlighet eftersom varje ords betydelse är kontingent, vilket innebär att en fixering av ords betydelse är möjlig, men inte nödvändig. En diskurs är med andra ord en tillfällig tillslutning av ett visst sätt att förstå och tala om något. Detta då betydelser aldrig kan vara fixerade på ett visst sätt för alltid, vilket innebär att strukturen inom en diskurs är föränderlig (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). I studien använder vi oss även av begreppet *subdiskurs* med vilket vi avser ord och mönster som skiljer sig nämnvärt från de som finns inom den dominerande diskursen. Då de dock inte upplevs innefatta så pass stora skillnader att de kan betraktas som egna diskurser bör dessa subdiskurser istället ses som en förgrening till den dominerande diskursen.

3.2.3 Diskursteori

Vårt sätt att anamma diskursteorin har alltså präglats av Winther Jørgensen och Phillips (2000) tolkning av teori och metod samt förslag på angreppssätt. De politiska teoretikerna Ernesto Laclau och Chantal Mouffe utvecklade tillsammans diskursteorin utifrån andra teoribyggen vilket deras huvudverk *Hegemony and Socialist Strategy* från 1985 är baserat på. Grundläggande för Laclau och Mouffes diskursteori är att det syftar till att förstå det sociala som en diskursiv konstruktion där sociala fenomen aldrig är totala, vilket de heller aldrig kan bli. Då ords betydelser aldrig slutligt kan fixeras pågår en ständig social kamp om definitioner av samhälle och identitet vilket i sin tur får sociala konsekvenser. Diskursteorin har ett brett användningsområde och kan användas som teoretisk grund utifrån ett flertal socialkonstruktionistiska aspekter. Då Laclau och Mouffes mål var att skapa en teoriutveckling och inte en metod saknas konkreta verktyg för hur deras teori ska appliceras i en diskursanalys (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Det finns inom diskursteorin, ett stort antal begrepp att tillgå för att förstå och analysera språkliga mönster och vi har främst utgått från tre av dessa begrepp; *nodalpunkt*, *flytande signifikanter* och *ekvivalenskedjor*.

Som konstaterats ovan är en diskurs att betrakta som en totalitet där alla ord och dess betydelse är relaterade till varandra. Inom varje diskurs finns dock vissa ord, en sorts privilegierade ord som kallas *nodalpunkter*, runt vilka alla andra ord organiseras. Nodalpunkter etablerar en diskurs i det avseendet att dessa ord definierar vad diskursen

handlar om och därför också bestämmer de andra ordens innebörd. Nodalpunkter är dock i sig tomma ord och får först sin fasta innebörd då de placeras inom en specifik diskurs (Winther Jørgensen och Phillips, 2000). Ta exempelvis ordet brott; inom rättsväsendets diskurs kan ordet beskrivas vara en *lagöverträdelse* medan det inom en medicinsk diskurs skulle kunna innebära en *fraktur*. Vad som utgör nodalpunkten och på så vis definierar diskursen kommer att visa den ”rätta” innebörden av ordet brott medan alla andra möjliga innebörder som ordet kan ha bortses ifrån. Nodalpunkters strävan är helt enkelt att skapa entydighet inom diskursen. I vår studie utgörs nodalpunkten av ordet *förövare* och alla andra ord som ingår i diskursen etableras och får sin betydelse i förhållande till just detta ord. Ordet förövare har fått sin innebörd fixerad då vi placerat det som nodalpunkt i tidningarnas diskurs om förövare som begått sexualbrott mot barn.

Ytterligare ett begrepp vi har använt i analysen är *flytande signifikanter* vilket syftar på ord som i hög grad är öppna för tillskrivning av olika betydelser. Dessa ord är sådana som olika diskurser försöker knyta till sig genom att tilldela dem innehåll på just sitt sätt. En kamp om de flytande signifikanternas betydelse pågår ständigt mellan de olika diskurserna. Först då signifikanterna kopplas till nodalpunkter i en bestämd diskurs och då får en bestämd innebörd, blir det tillfälligt uppehåll i kampen. Laclau och Mouffe har via Slavoj Žižek importerat Jacques Lacans teorier om subjektsuppfattning, vilket har givit diskursteorin en vinkling av hur en individ kan struktureras inom diskurser. Att få en identitet, menar Lacan är samma sak som att identifiera sig med något. Flytande signifikanter kan bland annat användas för att skönja tillskrivningar av identiteter. Genom så kallade *ekvivalenskedjor* sorteras och knyts flytande signifikanter samman och skapar identitet genom att tillskrivningar kan göras om hur något är eller inte är (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). De *flytande signifikanterna* utgör alltså vad tidningarna tillskriver *nodalpunkten förövare* och detta kan upptäckas genom att man studerar hur orden i artiklarna struktureras och kopplas samman genom *ekvivalenskedjor*.

3.2.4 Kritisk diskursanalys

Den kritiska diskursanalysen lägger liksom diskursteorin, stor fokus på att diskursen bidrar till att skapa den sociala världen. Den ställer också upp teorier och metoder för att undersöka relationerna mellan diskursiv praktik och olika samhällsfenomen. Inom kritisk diskursanalys betraktas diskurser vara något som både konstituerar och konstitueras, med andra ord något

som formar och formas av sociala praktiker. Diskurser är också något som bidrar till att skapa och reproducera ojämlika maktförhållanden inom och mellan sociala grupper. Kritisk diskursanalys anses som just kritisk då den syftar att klarlägga de diskursiva praktikernas roll i upprätthållandet av den sociala världen. Den uppmärksammar och ifrågasätter också sociala relationer som innebär ojämlika maktförhållanden. Resultat av en kritisk diskursanalys ska med fördel kunna bidra till social förändring inom maktstrukturerna och för samhället i stort (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Även inom den kritiska diskursanalysen finns det olika inriktningar och i vår studie har vi använt oss av Norman Faircloughs angreppssätt och analysverktyg då detta är en av de mest utvecklade teorier och metod för att studera kommunikation, kultur och samhälle. Fairclough lägger också fokus på den lingvistiska aspekten i sin textanalys och bygger ofta på empirisk forskning kring språkbruk inom vardagliga sociala interaktioner, något som i högsta grad innefattar den kommunikation som massmedia, i vår studie dagstidningar, förmedlar.

Utav Faircloughs mängd av redskap för att analysera texter har vi använt oss av ett som benämns, *modalitet*. Ordet betyder ”sätt” och genom att titta på just vilket sätt något uttalas kan graden av instämmande i ett uttryck analyseras. Påståenden om samma sak kan uttalas på ett flertal olika sätt och uttalandet kan ge mer eller mindre klarhet i vem som uttrycker det. Hur den som uttalar sig binds till påståendet anses få konsekvenser för diskursens konstruktion, både gällande sociala relationer och för kunskap- och betydelsesystem (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:88). De sociala relationerna berörs genom att vissa uttalande utifrån graden av modalitet, kan få en större betydelse vilket kommer att påverka hur människor i sociala kontakter kommer förhålla sig till det uttalade och till varandra. Likaså gäller för kunskaps- och betydelsesystem, där vilken styrka som finns i uttalande kommer spela in i hur pass stor betydelse och kunskap uttalandet ska bedömas inneha. Den form av modalitet som används i vår studie utgår ifrån graden av instämmande i ett uttalande, något som kan beskrivs utifrån antingen *subjektiv* eller *objektiv modalitet*. Objektiv modalitet är uttalanden där det inte framgår vem det är som uttalar sig, talaren förblir dold. Vid subjektiv modalitet framgår det däremot tydligt vem det är som uttalat sig. Objektiv modalitet kan exemplifieras med uttalande som ”han är en pedofil” medan ett uttalande med subjektiv modalitet kan vara ”vi anser att han är en pedofil”. Nyttjandet av objektiv modalitet kan resultera i att det som uttalas tas för en sanning då det inte tydligt framgår vem det är som uttalat sig (Fairclough, 1992). Fairclough (1992) menar att massmedia ofta tenderar att

använda sig av objektiv modalitet genom att de lägger fram olika förklaringar som om det vore fakta.

3.3 Metoddiskussion

Populariteten hos begreppet diskurs har hållit i sig och har fått ett brett användningsområde inom både vetenskapliga texter och debatter under de senare årtiondena. Detta har lett till en ibland urskillningslös användning och definition av begreppet. Diskursanalys har en mångvetenskaplig karaktär och olika analysmetoder nyttjas på diverse sätt i olika undersökningar (Bergström & Boréus, 2012; Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Då oklarhet ofta följer i diskursanalysens spår är det av största vikt att tydligt redogöra för vilka delar av teorin och utifrån vilka premisser en studie är grundad på. Metoden som bygger på socialkonstruktionistiska grunder utgör också en svårighet då forskaren aldrig kan studera något utanför det samhälle denne är inkluderad i. (Bergström & Boréus, 2012; Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Detta kan i sin tur leda till svårigheter då forskaren blir påverkad av sin roll, av just sin verklighet. Frågan blir då hur forskaren kan hävda att just sina resultat och beskrivningar är möjliga objektiva sanningar om världen och dess mekanismer. Detta är ett problem som alltid förekommer inom socialkonstruktionistiska angreppssätt (Winther Jørgensen & Phillips 2000). Diskursanalytiska metoder och de resultat som de frammanar bör därför ses som en del i den socialt konstruerade verkligheten och inte som en objektiv sanning. Trots sin snårighet erbjuder metoden ett effektivt sätt att på ett djupare plan kunna analysera strukturerade mönster i texter och utsagor i det sociala samhället och hur detta i sin tur bildar verklighet. Diskursanalys uppkommer också som en fördelaktig metod att använda när det handlar om att analysera media, som i allra högst grad kan anses vara en konstruktion av verkligheten.

Diskursteorin är en teori och metod som framkommit genom dekonstruktionen av andra teorier där en djupare läsning av dem är tänkt att resultera i redskap för vidareutveckling. En viss förkunskap av andra teories outvecklade antagande och inre motsägelser underlättar förståelsen av diskursteorins vidareutveckling av dem. Detta är något som på ett sätt gör diskursteorin svårtillgänglig då tillräcklig förkunskap kanske inte finns hos läsaren (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). De diskursteoretiska texterna ställer en mängd analysverktyg till förfogande, vilka alla är relativt öppna för tolkning och med fördel kan användas i

kombinationer med andra angreppssätt inom diskursanalysen. De öppna tolkningarna av metoden har ibland gett föga vägledning, vilket lett till viss förvirring vid tillämpningen för oss som är nya inom den diskursanalytiska världen. Friheten att kunna bygga vår egna skraddarsydda verktygsarsenal för analysen har dock varit en tillgång under arbetet. Vi har kunnat inkludera eller sortera bort delar av diskursteorin och den kritiska diskursanalysen utifrån dess relevans för just vår studies inriktning. Något vi ansett att har resulterat i att studien har kunnat genomföras med optimala verktyg.

3.4 Urval

Då vi med tanke på studiens syfte sökte artiklar med ett specifikt innehåll beslöt vi oss för att använda en målstyrd urvalsmetod. Detta gjorde att vi på ett strategiskt sätt direkt kunde söka artiklar med relevans för studien (Bryman, 2011). Ett målstyrt urval medför redan från början en möjlighet för forskaren att påverka sitt material på ett annat sätt än om ett mer slumpmässigt urval hade tillämpats, vilket kan få sina konsekvenser för studien. Dock krävde studien ett specifikt material och vi ansåg därför att ett målstyrt urval skulle vara det effektivaste sättet att få fram det. Materialet består av artiklar från de fyra svenska dagstidningarna Aftonbladet, Dagens Nyheter, Expressen och Svenska Dagbladet och är publicerade under perioden 2003-01-01 till 2013-11-30. Perioden har valts då vi upptäckte att det krävdes ett större tidsspann för att få in tillräckligt med material. Syftet för studien har inte varit ett försök att uppmärksamma eventuella förändringar inom diskursen över tid. Dock har avgränsningen av materialet en stor inverkan på studiens slutresultat. Vi har därför arbetat utifrån en medvetenhet om att diskurser kan utvecklas och ändras över tid, vilket i sin tur kan påverka hur pass homogen en diskurs kan betraktas. Det har dock inte inom den dominerande diskursen kring förövare kunnat skönjas några större skillnader baserat på vilket år artiklarna publicerats och vi har heller inte identifierat några markanta skillnader i artiklarna gällande de manliga förövarna. Vad avser de kvinnliga förövarna är materialet alltför begränsat för att kunna uttala sig om skillnader över tid har ägt rum.

Valet av just Aftonbladet, Dagens nyheter, Expressen och Svenska Dagbladet som upptagningsområde bottenar i att de är några av de största och mest lästa tidningarna i Sverige. De har en omfattande läsarkrets och har därför också en stor möjlighet att påverka läsarnas tankar och i förlängningen, samhällets värderingar om förövare. De fyra tidningarna

representerar också både morgon- och kvällstidningar vilka skulle kunna förväntas skriva om nyheter på olika sätt. Vår ambition med att inkludera båda sorter av dagstidningar är att få ett så pass brett urval som möjligt. Studiens syfte är inte att göra jämförelser mellan de olika tidningarnas diskurser kring förövare som begått sexualbrott mot barn, utan är att se hur diskursen kring förövare ser ut i dessa tidningar. Att artiklarna inte är jämt fördelade över tidningarna har därför mindre relevans för studien även om detta givetvis kan ha påverkat materialet. Vad det gäller vårt urval av fyra stycken tidningar grundades detta i vilja att få ett bredare material. Samtidigt kan det variera från tidning till tidning vilka brott som tas upp och därför valde vi att söka oss till dessa fyra tidningarna.

För att finna vårt material använde vi sökmotorn *Mediearkivet* vilket är ett digitalt nyhetsarkiv som innehåller bland annat tryckta dagstidningar. Samtliga artiklar inhämtades den 5-6/12 2013. Sökord som användes för att finna relevanta artiklar var *sexuella övergrepp*, "*sexuella övergrepp*" AND *barn**, "*sexuella övergrepp*" AND "*barn*", "*våldtäkt mot barn*" AND *kvinn** samt *sexualbrott AND barn**. 327 artiklar valdes ut genom en granskning av rubriker och kortare referat som fanns presenterade under rubrikerna. Efter en överskådlig genomläsning genomfördes ytterligare en sällning vilket ledde till att vårt slutmaterial bestod av 103 artiklar uppdelade enligt följande; Aftonbladet 36 st, Dagens Nyheter 27 st, Expressen 25 st, och Svenska Dagbladet 15 st. De som sällades bort var artiklar och notiser som inte behandlade förövare mer än i förbigående, där brottet inte utspelats i Sverige samt i de fall där innehållet på annat sätt inte ansågs kunna utgöra en grund för den tänkta analysen. Vår avgränsning gällande sexualbrott mot barn har omfattat genomförda sexuella handlingar, brott som berör sexuell posering eller barnpornografi samt att offren alla har beskrivits som barn eller ungdomar. Då materialet hämtats från fyra olika tidningar blev resultatet att samma händelse och förövare behandlades i flera artiklar och notiser. Dessa artiklar utgjordes av vidareberapporteringar kring vissa händelser och förövare och ansågs då ha relevans för studien. Några av artiklarna utgjordes dock av rena dubletter och sällades av denna anledning bort.

Genom vårt urval visade det sig att antalet artiklar gällande män och kvinnor som begått sexualbrott mot barn var ojämnt fördelat utifrån könstillhörighet. Detta var visserligen väntat med tanke på vad som framkommit i tidigare forskning samt våra egna upplevelser av de mediala källornas rapportering om personer som begått sexualbrott mot barn. De kvinnor som begått sexualbrott mot barn var en betydande minoritet av det totala antalet artiklar och var färre än vad vi först önskat för att göra en jämförelse mellan manliga och kvinnliga förövare.

Men då dessa artiklar var de som publicerats under tidperioden går det ändå att se dem som representativa för hur diskursen har sett ut gällande kvinnliga förövare.

3.5 Tillförlitlighet och äkthet

Det finns en oenighet bland forskare huruvida reliabilitet och validitet är applicerbart på kvalitativa studier då de bedöms och värderas utifrån andra kriterier än kvantitativa. Lincon och Guba (enligt Bryman, 2011:352ff) har tagit fram två alternativa kriterier för att bedöma en kvalitativ studie, *tillförlitlighet* och *äkthet*. Dessa två kriterier anser vi är bättre lämpade till vår studie istället för reliabilitet och validitet och vi har därför utgått ifrån dem. Tillförlitlighet innefattar ett flertal delkriterier vilka är *trovärdighet*, *överförbarhet*, *pålitlighet* samt *möjligheten att styrka och konfirmera*. Vid bedömningen av äkthet i studien ansåg vi att delkriteriet *rättvis bild* var en lämplig bedömningsfaktor av äktheten för denna studie. Detta då vi har tolkat att de övriga delkriterierna för äkthet främst är applicerbara på en intervjustudie (Bryman, 2011).

För att skapa en trovärdighet till studiens resultat har vi genomgående redogjort för de val och avgränsningar som vi ställts inför under arbetets gång. Genom en detaljerad beskrivning av vårt tillvägagångssätt kan läsaren följa alla delar i forskningsprocessen vilket är en viktig del för att skapa tydlighet och trovärdighet till studiens resultat. Vi har varit noga med att så tydligt som möjligt redogöra för hur slutsatser har identifieras och dragits utifrån det empiriska underlaget, detta för att det inte ska uppstå några tvetydigheter. Genom att läsaren kan följa resonemangen kring vårt tillvägagångssätt ökar studiens överförbarhet vilket möjliggör att samma studie går att applicera i en liknande kontext. Vi har fokuserat på att försöka ge en rättvis bild av hur tidningarna framställer personer som har begått sexualbrott mot barn. Konstaterande och slutsatser som har dragits, bör anses vara gällande i relation till denna studies material och inte ses som en generell sanning om dagstidningars diskurs om förövare.

3.6 Etiska överväganden

Det empiriska materialet för studien utgörs av tidningsartiklar från dagstidningar, publicerade under åren 2003-2013. Materialet är offentligt och tillgängligt för allmänheten vilket gör att konfidentialitetskravet (Hermerén, 2011) om medverkandes anonymitet inte är att beakta i detta fall. Dock har det ändå varit viktigt att reflektera kring hanteringen av artiklarna och de personer som exponeras där. Då studien inte syftar till att analysera specifika förövare eller händelser anser vi att en utskrivning av namnen inte har någon nytta för studien. De som berörs i artiklarna kan dessutom antas ha haft sin beskärda del av medial uppmärksamhet. En inkludering av namnen skulle kunna resultera i mer, oönskad uppmärksamhet och eventuellt obehag för de parter som berörs av brottet. Att inkludera namn skulle också kunna betraktas som ett försök att hänga ut någon eller leda till att allt för mycket av uppsatsläsarens fokus läggs på specifika personer och de uttalanden som berör dem. Med anledning att det ej är relevant för studien har vi heller inte angett artikelförfattarnas eller de specifika tidningarnas namn i presentationen av resultatet.

Att ämnet sexualbrott mot barn uppfattas som ett känsligt ämne anser vi är uppenbart och ämnet bör därför också hanteras därefter. Dock är det viktigt att våga öppna upp för diskussioner och kunna studera ämnet utifrån alla berörda parter perspektiv. Valet att studera tidningarnas framställning av män och kvinnor som har begått sexualbrott mot barn har inget bakomliggande motiv från vår sida. Det innebär inte att vi har för avsikt att hänga ut eller döma personerna som begått dessa brott. För att studiens syfte skulle vara möjligt att undersöka har det inte lagts någon vikt vid att belysa förövarnas offer eller deras perspektiv, men det betyder inte att vi anser deras perspektiv som oviktigt. Vårt val av studie är inte grundat i att vi har tagit parti för någon av parterna i det begångna brottet.

Sexualbrott mot barn är dock ett ämne som väckt känslor och tankar hos oss men vi har i största möjliga mån försökt förhålla oss objektiva för att inte våra egna tankar och värderingar ska ha påverkat studien. Winther Jørgensen & Phillips (2000) menar dock att forskarrollen är komplex i den meningen att man ska ställa sig främmande till det material man arbetar med för att egna värderingar inte ska överskugga analysen. Det ligger en svårighet i att undersöka diskurser som man själv har en åsikt om och som forskare får man ständigt arbeta för att försöka sätta sig själv utanför diskursen och vara så pass objektiv som möjligt. Detta har vid några tillfällen visat sig vara en svårighet även för oss, främst vid analysen av artiklarna. Vi

har upptäckt att vi båda besitter vissa förutfattade meningar vad det gäller journalisternas bakomliggande förklaringar till deras framställning av förövarna och vi har även lyckats urskilja en tro om att vi känner till ”sanningar” om förövarna. Dessa aspekter har vi genomgående reflekterat över under arbetets gång. Vi har förhoppningen om att denna medvetna reflektion har bidragit till att riva ner våra egna fördomar samt hjälpt oss att genomföra en så pass objektiv studie som är möjligt inom en socialkonstruktivistiskt uppbyggd verklighet.

4. Resultat och analys

Resultat och analys kommer i följande kapitel presenteras integrerat med varandra. Vår empiri i analysen utgörs av citat, vilka hämtats ur tidningsartiklarnas rubriker, brödtext samt övriga text. I citat där namn förkommit har dessa ersatts med XX. Vardera citat är numrerat för att det lätthändigt ska kunna utläsas vilken artikel citatet är hämtat ur, vilka återges i bilaga 1. Alla kursiveringar som görs i citaten är våra egna och har gjorts i syfte att utmärka vissa ord eller uttryck som vi tar upp i analysen. Aspekterna för hur förövare framställs har delats in i två övergripande avsnitt och avslutningsvis görs en sammanfattning över vad som framkommit av analysen.

4.1 Vem är förövare vid sexualbrott mot barn?

4.1.1 Yrken och familj

Identitetsskapande är något som påverkas av flertalet faktorer och det finns olika teorier om hur identiteten reproduceras. Utifrån diskursteorin är identiteten något som en person intar, tilldelas eller som det förhandlas om, vilket sker genom diskursiva processer (Winther Jørgensen och Phillips, 2000). Då studiens strävan ligger i att förstå hur diskursen om förövare vid sexualbrott mot barn skapas i tidningarna ligger fokus på vilka faktorer som lyfts fram för att skapa identitet.

”*Polis häktad för våldtäkt på 6- åring*” (1)

”*Musikläraren misstänks för flera våldtäkter*” (2)

”Skolans bussförare häktad för barnsex” (3)

”Scoutledaren greps för fler sexövergrepp” (4)

Redan i ett inledande stadiet av artiklarna identifieras förövare utifrån sin yrkestillhörighet vilket i dagens samhälle är en starkt bidragande faktor i skapandet av identiteten. Yrken är på förhand sammankopplade med vissa förväntningar om egenskaper och agerande, vilket resulterar i antaganden om att personer med dessa yrken borde inneha vissa egenskaper (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Personer med de yrkespositioner som nämns ovan förväntas besitta ett visst humanistiskt intresse då de ofta ansvarar för barns trygghet och välbefinnande. När personer med dessa yrken nämns i samband med diskursen om förövare skapas stora kontraster då de sexualbrott förövaren begått går tvärtemot de förväntningar som yrkespositionen medför. När en person definieras med en sådan yrkesposition får det en konkurrerande betydelse då de förväntningar och innebörder som vanligen kopplas samman med dessa yrkesroller inte längre bli självklara (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). När exempelvis yrken som *polis* och *scoutledare* kopplas samman med ord som *sexövergrepp* och *våldtäkt* mot barn skapas en sådan konkurrerande betydelse. Ordens olika innebörder placerar sig långt ifrån varandra och kan vara svåra att förena. Hur kan en polis som ska värna om barns trygghet och välbefinnande också utsätta ett barn för våldtäkt? Frågan påvisar den konflikt som uppstår då ord blir mångtydiga. Diskursteorin strävar efter att minska denna mångtydighet genom att fixera ordens, de *flytande signifikanternas*, betydelse. Detta görs genom att ordens betydelse bestäms av dess relation till *nodalpunkten*, i vårt fall ordet *förövare* (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). I citaten används yrkestillhörigheten istället för personens namn eller annan beskrivning. Då yrkena används synonymt med personen som begått sexualbrott blir dessa yrken även synonyma med ordet förövare i sig och yrkena blir ytterligare något som kan tillskrivas förövarrollen (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). De yrken som omnämns i citaten ovan kan anses representativa för hur tidningarna använder yrkestillhörighet som en del i sin framställning av förövare. Genomgående i artiklarnas rubriker samt i övrig text ställs yrkena i kontrast till att personer har utfört någon form av sexualbrott mot barn.

Ett mönster som har uppträtt är vilken typ av yrken som lyfts fram, vilket lett till att två övergripande kategorier har kunnat urskönjas. Första kategorin består av personer som innehar väl ansedda yrken med en tydlig maktposition såsom it- chef, toppchef och politiker.

Den andra kategorin består i sin tur av yrken som innebär en förtroenderoll där personen ofta arbetar i mer eller mindre direkt kontakt med barn och ungdomar. Bland artiklarna finns ett rikt urval av dessa yrken, exempelvis en elevassistent, en maranatapastor och flertalet lärare och förskolelärare. I några av artiklarna nämns inte förövarnas aktuella yrkesstatus däremot uppmärksammas deras tidigare yrken. Även vid dessa tillfällen är det yrken som lärare och någon form av chefsposition som poängteras. Endast i ett fåtal av artiklarna nämner tidningarna förövare med yrken som varken anses inneha en högre status eller där en relation med barn och ungdomar är aktuell. Exempel på dessa yrken är plåtslagare och lastbilschaufför. Att vissa yrkeskategorier lyfts fram upplevs främst bottna i viljan att skapa en identitet hos förövaren samt att visa på kontraster mellan personen och det sexualbrott som denne begått. Detta då förövare vid sexualbrott mot barn kanske inte förväntas finnas inom dessa förtroenderoller och därför utgör en kontrast när så är fallet. Viljan att framhålla vissa yrkestillhörigheter som typiska för förövare upplevs inte vara syftet då tidningarna gör denna framställning.

”Han är tvåbarnspappa, [...] och make.” (5)

”De är mammor, mormödrar och farmödrar- och misstänks för barnpornografibrott.” (6)

”Mannen, som själv hade barn i samma ålder [...]” (7)

Som citaten visar uppmärksammar tidningarna även förövarns egen familjesituation som ett led i framställningen av personen. Med familjeroller medföljer det likaväl som med yrkesroller vissa förväntningar på egenskaper och resonemang som dessa personer förväntas inneha. Då benämningar som mormor eller småbarnspappa nämns i samband med sexualbrott mot barn kolliderar det med den stereotypa föreställningen av en omtänksam och vårdande förälder/morförälder. Resonemanget går även att applicera på de fall där en person har begått sexualbrott mot ett barn inom sin egen familj. En styvpappa, en farmor eller en mamma som framställs vara förövare är också något som bryter mot föreställningen av hur en vuxen förväntas förhålla sig i relation till barn. Användningen av dessa ord som benämningar på en person som begått sexualbrott mot barn knyter orden till *nodalpunkten* och bidrar till ytterligare en uppfattning om vem som kan vara förövare (Winther Jørgensen & Phillips, 2000).

4.1.2 Omgivningens uttalanden

Återkommande i artiklarna som berör specifika förövare är uttalanden från personer i förövarens omgivning. Det kan exempelvis vara vänner, grannar eller arbetskamrater som har blivit intervjuade för att få ge sina yttranden om förövaren.

”Den kvinnliga politikern [---]. Kvinnan är en *mycket omtyckt profil* i sin hemort i Mellansverige. [---] Partivännerna beskriver kvinnan som *mycket godhjärtad och engagerad*:

- Hon är en *ängel* som *ställer upp* för alla.” (8)

”Fosterpappan *älskades* av traktens barn.” (9)

”Han var *flickornas favorit*.” (10)

”Men han är en *god vän*, som *de tycker mycket om*.” (11)

De kursiverade orden i citaten kan beskrivas som *flytande signifikanter*, vilka tillsammans skapar en *ekvivalenskedja* där flera ord binds samman för att bidra till skapandet av identiteten. Genom att relatera orden till *nodalpunkten förövare* får de sin innebörd och betydelse (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Genomgående går det urskönja att uttalanden om förövaren som beskrivs av dennes omgivning är de av en person med god karaktär. Citaten ovan är representativa gällande omgivningens uttalanden och utgörs av ord som *ängel*, *älskades* och *omtyckt*. Dessa goda egenskaper och de brott som personerna har begått kan tolkas motstridiga i förhållande till hur en förövare förväntas vara. Bilden av vem förövaren ”egentligen” är blir därmed mer öppen för tolkning. Genom uttalandena från omgivningen går det tyda att förövaren dolt sexualbrotten bakom en fasad av goda egenskaper. Det går samtidigt att tolka förövaren som en omtyckt och respekterad person av många. Uttalandena speglar inte bara en persons åsikt utan bör snarare ses som en generell uppfattning som funnits om förövaren. Detta kan resultera i bilden av förövaren som en dubbelbottnad och möjligen lömsk person som av omgivningen är svår att upptäcka som en potentiell förövare vid sexualbrott mot barn.

4.1.3 ExperTERS uttalanden och tidningarnas sanning

Utöver uttalanden från personer i förövarens omgivning görs det i artiklarna även uttalanden från diverse experter eller andra sakkunniga som är mer eller mindre insatta i fallet. Poliser, psykologer och andra myndighetspersoner får ge sin bild av förövaren i relation till det brott som begåtts.

”Polismannen XX, som var med och höll slutförhöret [...], har inte sett någon antydning till ånger eller skuld.” (12)

”- Eller så har han kämpat alla år mot detta och då skulle hans feministiska engagemang vara ett sätt att botgöra för den mörka sidan.” (13)
(Chef inom Kriminalvården och expert på psykopati)

”XX bedömer att 34-åringen lider av den psykiska störningen pedofili [...].” (14)
(Professor och expert på sexualbrott och sexuella avvikelser)

De flytande signifikanterna; den mörka sidan, lider av pedofili och någon som inte visar ånger eller skuld, som i dessa uttalanden kopplas till nodalpunkten förövare, påverkar alla hur förövare framställs i en viss riktning (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Dessa uttalanden är också att betrakta som subjektiv modalitet, vilket ämnar att förklara graden av instämmande i ett uttalande och hur pass något uttalats som en sanning. När något är av subjektiv modalitet framgår det vem det är som uttalat sig om något, detta bör därför uppfattas vara just denna personens sanning om något (Fairclough, 1992). Utifrån detta borde värdet av experternas uttalande likställas med de uttalande som görs av personer i förövarens omgivning. Dock brukar dessa uttalanden betraktas som en säkrare källa till sanning då experterna som uttalar sig gör så utifrån en position som medför ett visst tolkningsföreträde (Engström, 2008; Pollack, 2001). När en insatt och kunnig person inom området uttalar sig ifrågasätts oftast inte sanningshalten vilket skulle kunna innebära att uttalandet kan tolkas vara av objektiv karaktär trots att det egentligen är av en subjektiv sådan.

Trots den makt som experter och yrkeskunnigas uttalande medför framgår det dock inte alltid vilken sorts relation personerna som uttalat sig har till förövaren. Med vilken säkerhet denne egentligen kan uttala sig blir då en aktuell fråga. I citatet gällande polismannen framgår det dock att han har haft direktkontakt med förövaren och han uttrycker då att förövaren varken

har visat antydning till ånger eller skuld. Detta är hans tolkning av situationen vilket då är en *subjektiv modalitet* och inte något som borde uppfattas som en generell sanning (Fairclough, 1992). Här uttalar polismannen sig utifrån sin yrkesposition och med den auktoritet som den positionen medför, vilket också ökar sanningshalten i hans uttalande. Likaså är fallet med professorn som uttalar sig om att förövaren lider av den psykiska störningen pedofili. Här framgår det dock inte vilken relation professorn har till förövaren men även detta uttalande fylls av auktoritet på grund av professors yrkesposition, vilket bidrar till större trovärdighet (Engström, 2008; Pollack, 2001). Att dessa subjektiva uttalanden som är frekvent förekommande i artiklarna även kan ses som mer eller mindre objektiva är värt att uppmärksamma, då även dessa uttalanden är starkt kopplade till framställningen av förövare. Även om uttalandena bör ses som de yrkeskunnigas egna åsikter, visserligen utifrån forskning och yrkeserfarenhet, mottas det som en uppenbar sanning. Dock kan det utgå ifrån att det inte alltid råder samstämmighet mellan olika yrkeskunniga. Tidningarnas reglering av vilka som får uttala sig blir därför relevant för utformning av diskursen kring förövare. Att det i artiklarna återfinns flertalet uttalanden av expert och andra yrkeskunniga kan tolkas som ett medvetet val av tidningarna för att stärka sanningshalten i vad som skrivits. Det som sägs om förövaren blir en sanning även om det endast uttalats av en person, vars egentliga kunskap och relation till förövaren och händelsen ofta förblir odefinierad.

I flertalet av artiklarna framkommer det också uttalanden som är av ren *objektiv modalitet* där det är oklart vem som har gjort uttalandena vilket gör att de ofta tas för en sanning (Fairclough, 1992). Nedanstående citat är exempel på dessa.

”Den pedofilmisstänkte 40- åringen kan vara den värsta sexförbrytaren mot barn någonsin i Sverige.” (15)

”En skamsen, hånad och porrfixerad man som inte klarar av en intim relation- sådan är sexbrottslingen.” (16)

”När 40- åringen håller i kameran går det utmärkt att plåta en våldtäkt av en tonårstjej på ett gangbang. Självt vill han helst inte bli fotograferad utan en handduk över huvudet.” (17)

Som citaten visar står det inte klart vem som uttalar sig om förövarna utan beskrivningarna framhålls som universella sanningar om förövarna. Användningen av *objektiv modalitet* ger

ofta en stor slagkraft och artiklarnas innehåll upplevs därför vara faktiska realiteter (Fairclough, 1992). I citat 17 framhålls det som en sanning att det går utmärkt för 40-åringen att plåta en våldtäkt men att han själv helst inte vill fotograferas utan en handduk över huvudet. Det beskrivs inte utifrån någon persons tolkning av förövaren utan de läggs snarare fram som ett faktum. Beskrivningen är inte tvetydigt uttryckt utan ger en tydlig bild av vem förövaren är och upplevs av läsaren som faktiska omständigheter. På liknande sätt går citat 16 att tolkas då förövaren beskrivs vara skamsen, hånad och porrfixerad. Den tydlighet som ett påstående med *objektiv modalitet* visar, skapar en stark antydning om vem förövaren är. Det framgår inte att det är någons tolkning av förövaren utan beskrivs vara konstaterade egenskaper (Fairclough, 1992; Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Den hårda tonen i citaten är något som återkommer i flertalet artiklar även om det också presenteras några mildare utsagor om förövarna. När något uttrycks vara sanningar om förövare präglar det diskursen som förs på ett tydligt sätt. Den bild som presenteras av förövaren är oftast den av en person som utan empati, begår hemska handlingar och som gärna kan plåta någon som blir utsatt för våldtäkt men som inte själv vill fotograferas när andra vet vad han har gjort.

4.2 Genus

Materialet som utgörs av kvinnliga förövare är förhållandevis litet i jämförelse med de manliga förövarna. Detta kan uppfattas som en rättvis representation av verkligheten då statistik, som tidigare presenterats, visar att 10 % av alla som anmälts för sexuella övergrepp mot barn är kvinnor (Fällman & Christianson, 1999). Det kan med andra ord konstateras att kvinnor som begår sexualbrott mot barn är något långt mer ovanligt än att män begår dessa brott. Frågan är då om de kvinnor som begår sexualbrott mot barn beskrivs på samma sätt som manliga förövare. Det kommande avsnittet har tagit sin utgångspunkt i hur diskursen kring kvinnliga respektive manliga förövare förs i tidningarna.

4.2.1 Kvinnliga förövare

Även om det i artiklarna framkommer att kvinnor begår sexualbrott mot barn påpekas det genomgående hur ovanligt det är, både genom yrkeskunnigas uttalanden samt i övrig text.

”- Det är *mycket ovanligt*, i Sverige finns *inget liknande fall* [...]” (18)

”Under min karriär har jag *bara vid ett tillfälle* tidigare åtalat en mamma för sexuella övergrepp på sina barn. Det är *väldigt ovanligt* [...]” (19)

”Experten: *Mycket ovanlig situation*” (20)

Uttalanden av denna typ gör att mannen tillskrivs rollen som den typiske förövaren medan bilden av kvinnan som icke typisk förövare förstärks. Detta formar i sin tur den bild som tidningarnas läsare kommer skapa av vem den möjliga förövaren är (Engström, 2008). Fallen som lyfts fram där kvinnor begått sexualbrott mot barn kan genom sådana uttalanden tolkas vara undantagen som bekräftar regeln. Ja, en kvinna kan vara förövare men det är ovanligt och sker nästan aldrig. Andersson (2004) menar att svårigheten med att se kvinnor som möjliga förövare kan ha sitt ursprung i att kvinnor historiskt sätt främst varit förknippade med offerrollen i samband med brott. Den traditionella föreställningen om att se kvinnan som sexuellt passiv, ofarlig och oskyldig kan bidra till att samhället i stort har svårare att se kvinnor än män som möjliga förövare vid sexualbrott (ibid). Artiklarnas sätt att ofta uppmärksamma det ovanliga med kvinnliga förövare ställs delvis i kontrast med att det även i flertal av artiklarna framhålls att kvinnliga förövare är vanligare än vad man tror samt att detta inte får den uppmärksamhet som det borde.

”Kvinnliga pedofiler är *vanligare än man tror*.” (21)

”Att kvinnor begår sexövergrepp på barn är sällsynt. – Men det är *vanligare än vad man tror*, säger kriminologen XX.” (22)

”Det är viktigt att vi pratar öppet om att även kvinnor *faktiskt kan bli sexuellt attraherade av barn*, menar XX. (23)

”Att kvinnor förgriper sig på barn är *betydligt vanligare än vad många tror*.” (24)

Att kvinnliga förövare är något ovanligt ställs i kontrast med de uttalandena som görs där det påstås vara mer förkommande än vad man tror, ett konstaterande som även speglar den verkligheten som vi känner till. Tidningarna väljer i dessa fall att framställa kvinnliga

förövare med avsikt att ifrågasätta den stereotypa bilden av en blid och oskyldig kvinna, istället för att ta den för given.

Vanligt förekommande i artiklarna är även beskrivningar på vilka kvinnor det är som begått sexualbrott mot barn samt bakomliggande faktorer till att detta sker.

”Motiven för kvinnors sexuella övergrepp på barn kan vara många, enligt XX, psykolog på Rädda Barnen. | Förälskelse och föreställning om ömsesidighet. | Att kvinnan vill introducera barnet i den sexuella världen. | Sexualiserad omvårdnad - man tvättar och smörjer in barnet på ett gränslöst sätt. | Psykotiska problem.” (25)

”Studier visar att kvinnor som begår sexövergrepp mot barn oftare än andra kvinnor har egen erfarenhet av sexuella övergrepp, missbrukar alkohol eller tabletter, är psykiskt sköra eller lider av personlighetsstörning.” (26)

”Tidigare har det också funnits en benägenhet att se kvinnorna som offer snarare än förövare. – Man har tenderat att se på det viset, att de är oskyldiga och att det är någon man som har dragit in dem i det här, säger XX.” (27)

”Kvinnan förklarade sina handlingar med att hon var en udda person som snabbt går ner på ett barns nivå. Hade en 48-årig man som åtalas för övergrepp mot en 12-årig flicka kommit undan med samma förklaring?” (28)

”Karina: Jag är pedofil [---]. Hon berättar att hon under hela sin uppväxt blev misshandlad av sin pappa och att han antagligen också förgrep sig på henne.” (29)

Då sexualbrott mot barn begåtts av en kvinna är det återkommande i artiklarna att diverse experter eller andra med kunskap inom området uttalar sig generellt om vilka kvinnor som begår sexualbrott mot barn. Det beskrivs också olika motiv till varför kvinnor begår denna typ av brott, exempelvis beskrivs stereotypa kvinnliga egenskaper som att vårda och ta hand om. Denov (2003) menar att förklaringar till varför kvinnor begår sexualbrott mot barn skulle kunna ha sin grund i dessa kvinnliga egenskaper. Kvinnor tenderar att förknippas med den traditionella synen av dem som ofarliga och oskyldiga vilket skyddar kvinnorna från att ses som potentiella förövare vid sexualbrott mot barn (ibid). Som framgår i citaten ovan finns det

också tendenser av att de kvinnliga förövarna beskrivs vara offer för andra omständigheter då de själva ofta varit utsatta för sexuella övergrepp som barn och att de har en missbruksproblematik. Som citat 28 representerar betonas det i några av artiklarna en attityd mot att kvinnor tenderar att komma undan det begångna brottet med förklaringar som kanske inte är lika troligt att män skulle komma undan med. De *flytande signifikanter* som utgörs av de motiv som beskrivs för kvinnors sexualbrott mot barn, bildar *ekvivalenskedjor* och knyts samman med *nodalpunkten förövare*, i detta fall kvinnliga sådana (Winther Jørgensen & Phillips, 2000).

4.2.2 Kvinnliga och manliga förövare- en jämförelse

Då det i diskursen framhålls att det är den kvinnliga förövaren som är något ovanligt resulterar det i att mannen utgör normen för förövaren vid sexualbrott mot barn. När den manlige förövaren kopplas samman med sexualbrott läggs mycket liten eller ingen vikt alls vid att det just är en manlig förövare. Snarare än att uppmärksamma förövarens kön riktas fokus istället direkt på mannens yrkesposition, familjesituation och andra omständigheter kring fallet. Dessa saker uppmärksammas även vid framställningen av de kvinnliga förövarna men först efter att det konstaterats att det är just en kvinna, ofta följt av ett fastställande av det ovanliga i situationen.

”Deras offer: skolpojkar. *Pedofil-lärarynnorna snärjer* sina elever med smicker och gåvor.”
(30)

”*Kvinnliga pedofiler och hebefiler smörjer*, precis som manliga, ofta sina offer.” (31)

”Han har varit mjuk och omtänksam och byggt upp en personlig relation till var och en. Genom *list och beräkning* har han sedan försökt lura dem till att ställa upp på allt från nakenposering via nätet till samlag mot betalning på hotellrum [...]” (32)

Som citaten visar kopplas både manliga och kvinnliga förövare samman med flytande signifikanter som *snärjer*, *smörjer* samt med någon som genom *list och beräkning* lurar offer. Enligt tidigare forskning är dessa handlingar ofta förknippade med ett mer kvinnligt beteende (Landor och Eisenclas, 2012), men i artiklarna görs ingen skillnad utifrån förövarnas könstillhörighet och hur de beskrivs. Landor och Eisenclas (2012) menar att manliga

förövare ofta omnämns i samband med ord som *pedofil* och *pervers*, något som även uppträder i denna studies empiriska material. Dock utgör detta inget som är utmärkande för enbart manliga förövare, då även de kvinnliga förövarna i artiklarna benämns som exempelvis *pedofiler*. Manliga förövare tillskrivs egenskaper som vanligen betraktas som mer kvinnliga, samtidigt som kvinnliga förövare benämns med ord som förknippas med manliga sådana. Genom detta utmanas eventuella föreställningar om att vissa ord, de *flytande signifikanterna*, enbart skulle vara kopplade till förövarens kön och de kopplas istället samman med *nodalpunkten förövare* (Winther Jørgensen & Phillips, 2000).

”Bordellmamman [---]. [...] styrde över fyra nigerianska kvinnor som *tvingades* att sälja sex i Göteborg.” (33)

”Den fjortonåriga flickan hade ett mentalt handikapp. Det *stoppade inte de unga flickorna från att sälja henne* till hundratals män [...].” (34)

”- Han förmår tjejer att utföra sexuella handlingar *genom hot*. Det är ett mönster som återkommer. [---] - Han ringde och sa att han tagit min kompis lillebror. Han *tvingade* mig att klä av mig i telefonen - annars skulle han *skära halsen av honom*.” (35)

I artiklarna omnämns både manliga och kvinnliga förövare med ett hårdare ordval som framhåller en aktiv roll vilket tidigare forskning menar främst är förknippat med ett manligt beteende. Forskningen påpekar att manliga förövare i jämförelse med kvinnliga brukar beskrivas som mer dominanta och drivande medan de kvinnliga förövarna även då det framgått att de begått sexualbrott mot barn, tilldelas en mer passiv och ”snällare” roll (Landor & Eisenclas, 2012). De flytande signifikanterna; *tvingade*, *stoppade inte dem från att sälja henne* och *skära halsen av* är alla ord som redogör för ett aktivt och medvetet tvingande handlande och relaterar i sin tur till både kvinnliga och manliga förövare. Förövare som genom ekvivalenskedjan tillskrivs dessa signifikanter tillskrivs då också de egenskaper som en person som begått dessa handlingar innehar (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Denna typ av framställning görs av tidningar för både kvinnliga och manliga förövare vilket innebär att det inte går att identifiera några markanta skillnader i hur tidningarna väljer att framställa förövare utifrån könstillhörighet.

Som tidigare framkommit i analysen samt i tidigare forskning tenderar kvinnliga förövare att tillskrivas ett offerperspektiv när det gäller motiven till sexualbrott mot barn. I motsättning till detta menar forskningen att män inte tillskrivs samma motiv utan ses istället ur ett förövarperspektiv (Embry & Lyons Jr, 2012; Landor & Eisenchlas, 2012; Grabe, Trager, Lear & Rauch, 2006). Frågan är om resultatet från de studerade tidningarna går i linje med vad som framkommit i tidigare forskning, vilket *ekvivalenskedjan* nedan får utvisa.

”[...] - sådan är sexbrottslingen. Han släpar ofta på ett *tungt mentalt bagage* - det är det som gör honom farlig.” (36)

”- Han förstår inte hur han har kunnat göra det här mot sin egen dotter. Han har berättat om *känslomässig isolering, djupa depressioner och panikångest*. - Det här har varit ett sätt att mildra den ångesten.” (37)

”Själv påstår sig även 31- åringen vara ett *offer för sexuella övergrepp*.” (38)

”Bröder misstänks ha våldtagit åtta barn [---]. [...], även om deras agerande nu väcker frågor om *hur de själva haft det under uppväxten*.” (39)

De flytande signifikanterna som kan urskiljas är i form av motiv som vanligen brukar kopplas samman med kvinnliga förövare. Citaten ovan är dock kopplade till uttalanden om män vilket visar att liknande resonemang om motiv även förs i framställningen av manliga förövare. Även manliga förövare beskrivs bära med sig tungt mentalt bagage, de har tidigare varit utsatta för sexuella övergrepp samt har haft djupa depressioner och varit känslomässigt isolerad, vilka alla är motiv som vanligen kopplas till resonemang om kvinnliga förövare. Liknande *flytande signifikanter* kopplas alltså samman till *nodalpunkten förövaren* utan att det görs skillnad på förövarens könstillhörighet (Winther Jørgensen och Phillips, 2000). Dock utgör de män som förekommer i citaten en procentuell minoritet av alla de manliga förövare som presenteras i artiklarna. Majoriteten av de manliga förövarna tillskrivs inte förklarande motiv som nämns ovan utan fokus läggs istället på hans yrkes- och familjeposition i kontrast till brottet han har begått. Även om citaten ovan inte är representativa för majoriteten lyfts detta ändå i analysen för att påvisa att det också finns män som tillskrivs dessa förklaringar. Dock visar empirin att detta i högre grad tillämpas i framställningen av kvinnliga förövarers handlingar.

4.3 Förövaren - en sammanfattning

Den framställning som i tidningarna görs av förövare som begått sexualbrott mot barn förs alltså inom samma ungefärliga ramar, vilket leder till slutsatsen om att det rör sig om en och samma diskurs. Samma faktorer som påverkar identitetsskapandet tas genomgående upp i artiklarna och det görs en tydlig markering för vilka som är förövare. Inom diskursen framhålls de faktorer som placerar och håller kvar förövare inom gruppen medan andra faktorer som skiljer dem åt bortses från. Varje enskild förövare pratas om på liknande sätt och de tillskrivs egenskaper som gör att det snabbt går att sluta sig till deras gruppstillhörighet som förövare (Winther Jørgensen & Phillips, 2000).

För att återgå till den första frågeställningen om *vem* det är som framställs vara förövare har flertalet faktorer som bidrar till detta kunnat identifieras. Två av dessa faktorer som har uppmärksammats är förövarens familjposition samt yrkestillhörighet, där främst två yrkeskategorier betonas. Vidare inkluderar tidningarna även olika uttalande från både personer i förövarens omgivning om dennes egenskaper och karaktär samt uttalande från diverse experter och andra sakkunniga. En sista faktor som starkt påverkar framställningen av förövare är tidningarnas användning av egna konstateranden och slutsatser, vilka publiceras som sanningar.

Det framgår att framförallt yrkestillhörighet och familjesituation poängteras i syfte att skapa kontraster, möjligen för att tidningar ofta strävar efter att skapa så stor uppmärksamhet som möjligt. Som tidigare nämnts är både yrkesroller och familjeroller sammankopplade med vissa egenskaper och rollerna utgör något som alla kan relatera sig själva till. Tidningarna trycker också på att förövare, innan sexualbrotten uppdagats, ofta uppfattats som omtyckta och godhjärtade människor. Detta resulterar i att tidningarna hjälper till att riva ner föreställningen av förövare som någon okänd då de istället förmedlar en bild av att vem som helst är en möjlig förövare, oavsett om personen innehar ett högt ansett yrke, har familj eller är omtyckt av sin omgivning. Det framgår också i framställningen att förövare även kan vara den socialt kompetenta, respekterade och omtyckta, och att dennes liv inte behöver kantas av missbruk, depression eller social oförmåga. När förövaren väl uppmärksammats upplevs tidningarna kunna uttala sig hur de vill om dennes person. Beskrivningar av förövarna görs genomgående i hårda ordalag och hela dennes person döms ut på grund av de handlingar som begåtts. När förövarens goda sidor omnämns är detta oftast för att skapa kontrast till

förövarens handlingar. Även uttalande från experter och andra sakkunniga är genomgående yttranden som tillskriver förövaren en identitet med negativt klingande egenskaper.

Det kan med andra ord konstateras att framställningen av gruppen förövare är mer eller mindre homogen, men kopplat till den andra frågeställningen som baseras på variabeln kön har dock vissa skillnader kunnat urskönjas. Skillnaderna är ändå inte så pass markanta att de i sig utgör en egen diskurs, utan framställningen av manliga respektive kvinnliga förövare ska snarare ses som subdiskurs inom den dominerande diskursen kring förövare som begått sexualbrott mot barn. Resonemanget som förts ovan kring den generella bilden av förövaren är applicerbar på både manliga och kvinnliga förövare då det i dessa fall inte funnits några utmärkande skillnader i framställningen. Mot vad som presenteras i tidigare forskning (Landor & Eisenclas, 2012) framgår det till exempel i analysen att både manliga och kvinnliga förövare framställs kunna utföra handlingar vilka klassats som typiskt maskulina eller feminina. Förövare av båda kön omnämns också med liknande ordval och tillskrivs liknande egenskaper, vilka kan kopplas till gruppen förövare.

När bakomliggande motiv till handlingarna i artiklarna uppmärksammas kan dock vissa skillnader skönjas och kopplas till könstillhörigheten. Både i tidigare forskning (Anderson, 2004; Denov, 2003; Landor & Eisenclas, 2012) samt i det empiriska materialet finns tendenser som pekar på att kvinnor i större utsträckning än män tillskrivs motiv, vilka kan ses mer förklarande, till varför handlingarna har begåtts. Även i samband med vissa manliga förövare kan dessa förklaringar återfinnas men de utgör då en minoritet och är inte att betrakta som generaliserbart för framställning av de manliga förövarna. Ytterligare en skillnad som märks är då det i framställningen av kvinnliga förövare genomgående poängteras hur ovanligt det är medan manliga förövare framställs som det vanliga, det som kvinnliga förövare skiljer sig från. Dock poängteras det i artiklarna att kvinnliga förövare är vanligare än vad många tror men framställningen som görs markerar ändå en tydlig skillnad i hur manliga och kvinnliga förövare beskrivs.

Enligt analysen har det alltså framkommit att en övergripande diskurs kan urskönjas som blir gällande för förövare i mer generella ordalag samtidigt som även en subdiskurs för manliga förövare och en subdiskurs för kvinnliga förövare har identifierats. Det skulle dock kunna argumenteras för att det i tidningarnas framställning ändå står att finna ytterligare en diskurs vilken skulle utgöras av en psykiatrisk sådan. Denna diskurs skulle således innefatta så

kallades experters utsagor om förövare då de exempelvis gör bedömningar av förövare, sätter diagnoser eller söker svara på förklaringar till att sexualbrotten har inträffat. Dock utgör experternas uttalande inte någon större utbrytning från den identifierade huvuddiskursen. Artikelförfattarna använder sig till stor del av samma utsagor och benämningar som experterna och den psykiatriska diskursen bör med grund i detta, möjligen betraktas som ytterligare en subdiskurs.

5. Slutdiskussion

Den framställning som dagstidningarna gör av förövare som begått sexualbrott mot barn kan sammanfattas med att förövaren kan vara vem som helst. Det behöver inte vara den avvikande mannen som ingen riktigt känner, eller den okände mannen som dyker upp från ingenstans och begår övergrepp på barn han aldrig tidigare haft kontakt med. Nej, det kan vara någon som länge befunnit sig i barnens närhet eller till och med någon som de känner väl och som de tycker om. Det kan vara någon som kommer i kontakt med barn genom sitt arbete eller via fritidsaktiviteter, det kan vara någon som själv har barn eller till och med en av barnens anhöriga. Och framförallt, det kan vara en kvinna. När denna framställning görs i tidningarna av förövare som begått sexualbrott mot barn kan en det leda till att en stark oro skapas hos läsaren då de kan uppleva att de inte har kontroll eller kan beskydda sina barn. Detta då det kan ställas klart att dagstidningarnas diskurs har en stor inverkan på de normer och uppfattningar som bildas hos läsarna. I diskussionen kring nyttan av denna konstruktion av förövare kan det tyckas att den lite dramatiska bild som målas upp är överdriven och mest tjänar som syfte att sälja lösnummer och skrämman upp föräldrar. Dock finns det fördelar med framställningen som är väl värda att nämna.

Då denna bild av förövare presenteras innebär det att andra stereotypa föreställningar kan rivas ner och ersättas. Det kan öppna upp för helt andra perspektiv och få oss att börja ställa frågor som vi annars inte hade tänkt på att ställa. En vidgad syn på vem som kan vara en möjlig förövare kan också gagna både offer och förövare. Det kan resultera i att omgivningen blir mer uppmärksam och lättare kan identifiera förövare. Medan barn kan förstå att det är möjligt att övergrepp har begåtts mot dem trots att det inte var ”den typiske” förövaren som utsatte dem. Förhoppningsvis kan den vidgade synen även bistå till en mer öppen diskussion kring förövarperspektivet. I dagstidningarna har det kunnat skönjas mönster där en person, då denne väl klassats som förövare, beskrivs hur som helst. Ofta beskrivs denne då vara sitt brott och allt det andra som personen är, bortses ifrån eller får utgöra kontraster för att förstärka det brott som begåtts. Det hjälp- och behandlingsbehov som kan finnas hos förövaren lyfts sällan fram, utan fokus ligger på straff och fördömande. Då bilden av att vem som helst kan vara förövare framställs av dagstidningarna skulle det kunna påverka att allmänhetens uppfattning blir mindre dömande gentemot förövaren som person och en större förståelse för hur och varför övergrepp sker, skulle kunna uppstå. Synen på sexualbrott i det svenska samhället

menar vi dock inte kan konstateras vara annat moraliskt fördömande vilket gör det sistnämnda scenariot mindre troligt. Mer sannolikt är att framställningen av att förövare kan vara vem som helst istället leder till en orimligt stark oro och en överdriven identifiering av möjliga förövare.

Något bör också sägas om kvinnliga förövare och det utrymme som de ges i dagstidningarna. I analysen har det konstaterats att kvinnor som begått sexualbrott mot barn beskrivs som mycket ovanligt och sällan förekommande. Antalet artiklar gällande de kvinnliga förövarna har varit underrepresenterade i förhållande till de manliga förövarna. Detta utfall är inget som överraskade oss då det går i enlighet med vad som framkommit i tidigare forskning om att män överstiger kvinnor i antalet begångna sexualbrott. Vår start i uppsatsskrivandet präglades av att studera rättsfall från tingsrätter i Sverige gällande kvinnor och män som begått sexualbrott mot barn. Genom detta fick vi en uppfattning, om än en vag sådan, av antalet brott som begåtts av kvinnor. Då studiens inriktning ändrades till att studera dagstidningar upptäckte vi att tidningarna inte uppmärksammade kvinnliga förövare i samma grad som, enligt vår uppfattning, framkom i rättsfallen. Detta fångade vår uppmärksamhet och har fått oss att spekulera i bakomliggande orsaker. Kan det bero på ett medvetet val av dagstidningarna eller grundar det sig i ett bristande intresse för sexualbrott som begåtts av kvinnor? Eller finns det en ovilja i att se kvinnor som begår dessa brott och att tidningarna därför inte uppmärksammar kvinnor i samma utsträckning som män? Frågetecknen kring de ouppmärksammade kvinnliga förövarna är många och likaså är spekulationerna kring orsaker till detta.

Slutligen vill vi säga några ord om studiens iakttagelser i relation till fortsatt forskning på området. Genom ett diskursanalytiskt angreppssätt har vi kunnat identifiera språkliga mönster som utmynnat i specifika diskurser kring framställningen av förövare som begått sexualbrott mot barn. En annan analysmetod eller en utvidgning av diskursanalytiska verktyg hade kanske kunnat identifiera ytterligare aspekter i framställningen av förövarna. Denna studie kan också föga uttala sig om hur denna framställning av förövare mottas av tidningarnas läsare. En vardaglig läsning av artiklarna, istället för den djupgående analys som gjorts i studien, skulle kunna resultera i att läsarna gör en annan tolkning av materialet. Vidare studier som sätter läsarens egen uppfattning i fokus skulle därför kunna erbjuda ytterligare ett perspektiv för hur och om mediala diskurser inverkar på sina läsare.

Referenslista

Andersson, U. (2004). *Hans (ord) eller hennes?: en könsteoretisk analys av straffrättsligt skydd mot sexuella övergrepp*. Diss. Lund: Lund Universitet, 2004.

Bergström, G. & Boréus, K. (2012). Diskursanalys. I *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. G. Bergström & K. Boréus (red.), 353-415. 3 uppl. Lund: Studentlitteratur.

Butler, J. (2006). *Genus ogjort: kropp, begär och möjlig existens*. Stockholm: Norstedts akademiska förlag.

Connell, R. (2009). *Om genus*. 2., utvidgade och omarb. uppl. Göteborg: Daidalos.

Curry, T. R., Lee, G. & Rodriguez, F. S. (2004). Does victim gender increase sentence severity? Further explorations of gender dynamics and sentencing outcomes. *Crime & Delinquency* 50: 319-343.

Denov, M. S. (2003). The myth of innocence: Sexual scripts and the recognition of child sexual abuse by female perpetrators, *Journal of Sex Research* 40 (3): 303-314.

Embry, R. & Lyons Jr, P. M. (2012). Sex-based sentencing: Sentencing discrepancies between male and female sex offenders. *Feminist Criminology* 7 (2): 146-162.

Engström, K. (2008). *Genus & genrer: forskningsanknutna genusdiskurser i dagspress*. Diss. Umeå: Umeå Universitet, 2008.

Fairclough, N. (1992). *Discourse and social change*. Cambridge: Polity.

Fällman, J. & Christianson, S-Å. (1999). *Kvinnor som dömts för sexualbrott mot barn: brottens omfattning och karaktär*. Stockholm: Stockholms Universitet, Psykologiska institutionen, 1999.

Grabe, M. E., Trager, K. D., Lear, M. & Rauch, J. (2006). Gender in crime news: A case study test of the chivalry hypothesis. *Mass Communication & Society* 9 (2): 137-163.

Hermerén, G. (2011). *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Landor, R. V. & Eisenclas, S. A. (2012). "Coming clean" on duty of care: Australian print media's representation of male versus female sex offenders in institutional contexts. *Sexuality & Culture* 16 (4): 486- 502.

Pollack, E. (2001). *En studie i medier och brott*. Diss. Stockholm: Stockholm Universitet, 2001.

Thomassen, M. (2007). *Vetenskap, kunskap och praxis: introduktion till vetenskapsfilosofi*. 1. uppl. Malmö: Gleerups utbildning.

Winther Jørgensen, M. & Phillips, L. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

Bilaga 1.

Citerade artiklar

1. Fallenius, Anders & Hellberg, Magnus. *Polis häktad för våldtäkt på 6-åring*. Expressen, 2008-11-21.
2. Fallenius, Anders. *Musikläraren misstänks för flera våldtäkter*. Expressen, 2005-02-08.
3. Engström, Fredrik. *Skolans bussförare häktad för barnsex*. Expressen, 2004-07-20.
4. Sjölund, Jill. *Scoutledaren greps för flera sexövergrepp*. Aftonbladet, 2007-05-24.
5. Norström, Camilla. *Han erkände övergreppen*. Aftonbladet, 2003-05-17.
6. Thellenberg, Ida. *Experten: Mycket ovanlig situation*. Expressen, 2011-01-10.
7. Ekström, Johanna. *Fall där ledare fällts för sex-brott*. Expressen, 2011-04-29.
8. *Kvinnlig politiker våldtog 12-åring*. Aftonbladet, 2006-07-06.
9. Håård, Lennart. *Han filmade våldtäkterna*. Aftonbladet, 2006-11-19.
10. Petersson, Claes. *Ridläraren häktad för våldtäkter*. Aftonbladet, 2008-05-22.
11. Larsson, Mattias, Lühr, Mathias & Wall, Johan. *"Låt honom stanna"*. Expressen, 2013-01-10.
12. Balksjö, Jessica. *Anders Eklund skyller på sina offer*. Svenska Dagbladet, 2008-07-19.
13. Letmark, Peter. *Engagemanget ska botgöra det mörka*. Dagens Nyheter, 2010-06-23.
14. *Fler pedofiloffer befaras*. Svenska Dagbladet, 2011-02-08.
15. Norström, Camilla. *Han erkände övergreppen*. Aftonbladet, 2003-05-17.
16. Ljung, Stefan. *Därför blir han farlig*. Expressen, 2008-07-26.
17. Lindström, Lars. *Nu har hans värld rasat*. Expressen, 2009-03-28.
18. Siksjö, Daniel. *Så avslöjades kvinnliga pedofiligan*. Expressen, 2010-10-21.
19. *Styvför våldtog mamman filmade*. Aftonbladet, 2006-11-07.
20. *Fler pedofiloffer befaras*. Svenska Dagbladet, 2011-02-08.
21. Ohlsson, Per-Ola. *Filmade när frun våldtog deras dotter*. Aftonbladet, 2006-11-11.
22. Victorzon, Andreas. *Experter: Därför begår kvinnor sexövergrepp – se signalerna*. Aftonbladet, 2007-10-19.
23. Letmark, Peter. *Psykologen: Pojkar upplever att det är de som har gjort fel*. Dagens Nyheter, 2011-03-31.

24. Letmark, Peter. *Psykologen: Pojkar upplever att det är de som har gjort fel*. Dagens Nyheter, 2011-03-31.
25. Victorzon, Andreas. *Experter: Därför begår kvinnor sexövergrepp – se signalerna*. Aftonbladet, 2007-10-19.
26. Bäsen, Anna. *Deras offer: skolpojkar. Pedofil-lärarynnorna snärjer sina elever med smicker och gåvor*. Expressen, 2006-05-18.
27. Letmark, Peter. *Kvinnliga förövare svåra att upptäcka*. Dagens Nyheter, 2011-03-31.
28. Nordgren, Malin. *Författaren Suzanne Kordon: Kvinnors övergrepp döms annorlunda*. Dagens Nyheter, 2011-03-31.
29. Eriksson, Åsa. *Karina: Jag är pedofil*. Aftonbladet, 2007-07-29.
30. Bäsen, Anna. *Deras offer: skolpojkar. Pedofil-lärarynnorna snärjer sina elever med smicker och gåvor*. Expressen, 2006-05-18.
31. Bäsen, Anna. *Deras offer: skolpojkar. Pedofil-lärarynnorna snärjer sina elever med smicker och gåvor*. Expressen, 2006-05-18.
32. Svensson, Gert. *Så snärjer Alexandra sina offer på nätet*. Dagens Nyheter, 2006-05-11.
33. *HÄR SÅLDES KVINNORNA*. Expressen, 2010-05-23.
34. *HÄR SÅLDES KVINNORNA*. Expressen, 2010-05-23.
35. Hellberg, Magnus. *HOTADE BARN TILL SEX PÅ NÄTET*. Expressen, 2009-02-04.
36. Ljung, Stefan. *Därför blir han farlig*. Expressen, 2008-07-26.
37. Sohlander, Annika. *Han sålde sin dotter för bensin*. Aftonbladet, 2005-05-12.
38. Fallenius, Ander. *Musikläraren misstänks för flera våldtäkter*. Expressen, 2005-02-08.
39. By Ulrika. *Bröder misstänks ha våldtagit åtta barn*. Dagens Nyheter, 2009-05-08.

Bilaga 2.

Artikelförteckning

- Andersson, Carl. *Ungdomsledare häktad för barnvåldtäkt*. Expressen, 2006-09-02.
- Allt vanligare att barn luras att sexposera*. Dagens Nyheter, 2013-11-04.
- Anmälde våldtäkt – blev själv åtalad*. Svenska Dagbladet, 2013-12-05.
- Att jaga på nätet är effektivare*. Dagens Nyheter, 2006-05-13.
- Balksjö, Jessica. *Anders Eklund skyller på sina offer*. Svenska Dagbladet, 2008-07-19.
- Bergbom, Kalle. *Barnvakter åtalas för våldtäkt*. Dagens Nyheter, 2009-05-23.
- Bondesson, Mikael. *Ingen rubrik*. Dagens Nyheter, 2011-07-17.
- Bondesson, Mikael. *Mor dömd för filmad våldtäkt*. Svenska Dagbladet, 2007-01-12.
- By, Ulrika. *Bröder misstänks ha våldtagit åtta barn*. Dagens Nyheter, 2009-05-08.
- By, Ulrika. *Efter sexövergreppen följer chock och kaos*. Dagens Nyheter, 2013-11-29.
- By, Ulrika. *Sexbrotten mot tjejer viftas bort*. Dagens Nyheter, 2013-11-27.
- By, Ulrika. *Tränare dömd för sexuella övergrepp mot två flickor*. Dagens Nyheter, 2009-06-30.
- By, Ulrika. *14-åring antastades i simhall. 41-årig man inför rätta för sexuellt utnyttjande av minderårig*. Dagens Nyheter, 2009-02-26.
- Brattberg, Lisbeth. *Barn berättar sällan om sexövergrepp*. Dagens Nyheter, 2003-11-18.
- Bäsen, Anna. *Deras offer: skolpojkar. Pedofili- lärarinnorna snärjer sina elever med smicker och gåvor*. Expressen, 2006-05-18.
- Castelius, Olle. *Det var ingen som misstänkte honom*. Aftonbladet, 2007-02-10.
- Castelius, Olle. *Han våldtog sina bästa vänners barn*. Aftonbladet, 2007-01-14.
- Castelius, Olle. *Pedofil kartlade offrens familjer*. Aftonbladet, 2003-02-25.
- Castelius, Olle. *Våldtagen i bassängen*. Aftonbladet, 2007-03-01.
- Ekström, Johanna. *Fall där ledare fällts för sex-brott*. Expressen, 2011-04-29.
- Engagemanget ska botgöra det mörka*. Dagens Nyheter, 2010-06-23.
- Engström, Annika. *Dömd för barnporr begår ofta sexbrott*. Svenska Dagbladet, 2003-11-18.
- Engström, Fredrik. *Skolans bussförare häktad för barnsex*. Expressen, 2004-07-20.
- Eriksson, Åsa. *Karina: Jag är pedofil*. Aftonbladet, 2007-07-29.
- Fallenius, Anders. *Musikläraren misstänks för flera våldtäkter*. Expressen, 2005-02-08.
- Fallenius, Anders & Hellberg, Magnus. *Polis häktad för våldtäkt på 6- åring*. Expressen, 2008-11-21.

Fler pedofiloffer befaras. Svenska Dagbladet, 2011-02-08.

Förskollärare hade barnporr i datorn. Dagens Nyheter, 2009-12-03.

Gustavsson, Cecilia. *Sexintresserad – av småflickor.* Aftonbladet, 2008-02-16.

Gustafsson, Thomas. *Barn utsatta för sexövergrepp av Maranatapastorn.* Aftonbladet, 2004-11-11.

Harne, Andreas. *Farmor häktad – och pappan förhörd.* Aftonbladet, 2003-02-22.

Harne, Andreas. *It-chef lockade 12-åring till sex via chatt.* Aftonbladet, 2013-12-16.

Hellberg, Magnus. *Barnvakt våldtog en treårig flicka.* Expressen, 2005-06-03.

Hellberg, Magnus. *HOTADE BARN TILL SEX PÅ NÄTET.* Expressen, 2009-02-04.

Hellberg, Magnus. *SEXLISTAN AVSLÖJADE SÖDERMANNEN..* Expressen 2013-03-07.

Hellberg, Magnus. *Så lurade hon nätsexmannen.* Expressen, 2009-07-09.

Hernadi, Alexandra & Hanson, E. Matilda. *Barnsexdömd kan jobba som barnvakt.* Svenska Dagbladet, 2011-03-22.

Hjerten, Linda. *Hagamannen ute bland folk.* Aftonbladet, 2013-01-04.

Holm, Stefan. *OFFER FÖR TRÄNARNA..* Aftonbladet, 2011-11-18.

Håård, Lennart. *Han filmade våldtäkterna.* Aftonbladet, 2003-11-19.

HÄR SÅLDES KVINNORNA. Expressen, 2010-05-23.

Högström, Erik & Wallin, Eva-Lisa. *Sex pojkar anhållna för grov våldtäkt på 15-åring.* Expressen, 2013-12-05.

Höjer, Ulf. *Förgrep sig på en 6-årig flicka.* Aftonbladet, 2007-08-19.

Idrottsledare dömd för barnvåldtäkt. Dagens Nyheter, 2006-12-05.

Johansson, Andreas. *Slog larm i flera år.* Expressen, 2006-12-29.

Johansson, Roland & Julander, Oscar. *Förgrep sig på flickelev.* Expressen, 2009-08-23.

Krantz, Katrin. *Besatt av att sexheala dem.* Expressen, 2006-12-08.

Kvinnlig politiker våldtog 12-åring. Aftonbladet, 2006-07-06.

Kvinnliga förövare svåra att upptäcka. Dagens Nyheter, 2011-03-31.

Laestadius Larsson, Anna. *Polischefen är som alla vi andra.* Svenska Dagbladet, 2010-07-02.

Lagercrantz, Victor & Sara Lindh, *"JAG GJORDE SOM HAN SA"*. Expressen, 2011-02-17.

Lagerwall, Katarina & Lisinski, Stefan. *Sex anhållna för gruppvåldtäkt.* Dagens Nyheter, 2013-03-06.

Larsson, Mattias, Lühr, Mathias & Wall, Johan. *"LÅT HONOM STANNA"*. Expressen, 2013-01-10.

Letmark, Peter. *Huddingepedofilen dömd till sju års fängelse. Dessutom ska han betala miljonbelopp i skadestånd till barnen.* Dagens Nyheter, 2003-11-20.

Letmark, Peter. *Psykologen: Pojkar upplever att det är de som har gjort fel*. Dagens Nyheter, 2011-03-31.

Lerner, Thomas. *Sexuella övergrepp mot barn*. Dagens Nyheter, 2011-05-25.

Lerner, Thomas & Lofors, Emma. *Skambrott med många domare*. Dagens Nyheter, 2011-05-25.

Lindström, Lars. *Nu har hans värld rasat*. Expressen, 2009-03-28.

Lisinski, Stefan. *Nu letar polisen fler offer för 41- åringen. Mannen utnyttjade minst 50...* Dagens Nyheter, 2011-08-26.

Ljung, Stefan. *Därför blir han farlig*. Expressen, 2008-07-26.

Lofors, Emma. *Pedofiler behöver få vård*. Dagens Nyheter, 2011-06-03.

Lutteman, Markus. *Psyksjuk våldtog dotter i flera år*. Svenska Dagbladet, 2006-11-19.

Micic, Mira. *Pedofilens brev till 8-åringen: Vill ha dig*. Aftonbladet, 2004-11-16.

Miljö- partist fast för barnsex. Aftonbladet, 2004-11-20.

Nilsson, Ingemar. *Hotad 14-åring tvingad till sex i ett år*. Expressen, 2012-01-02.

Nordgren, Malin. *Författaren Suzanne Kordon: Kvinnor övergrepp döms annorlunda*. Dagens Nyheter, 2011-03-31.

Norström, Camilla. *Barnen blev sexutnyttjade – på sitt dagis*. Aftonbladet, 2003-07-13.

Norström, Camilla. *Han erkände övergreppen*. Aftonbladet, 2003-05-17.

Norström, Camilla. *Tränare häktad för övergrepp och barnporrbrott*. Aftonbladet, 2003-09-06.

Ohlsson, Per- Ola. *Filmade när frun våldtog deras dotter*. Aftonbladet, 2006-11-11.

Olsson, Lena. *Skickade penisbilder till flickor*. Aftonbladet, 2008-01-22.

Petersson, Claes. *Ridläraryn häktad för våldtäkter*. Aftonbladet, 2008-05-22.

Polisen vill ha tips om pedofil. Dagens Nyheter, 2010-08-03.

Reimers, Johanna & Lindström, Anna. *”Vår mamma är ett monster”*. Expressen, 2009-10-05.

Rynhag, Kjell. *Ungdomsledare åtalas för övergrepp mot pojkar*. Svenska Dagbladet, 2008-06-14.

Sexdömd pappa fick höjt straff. Svenska Dagbladet, 2010-11-13.

Siksjö, Daniel. *Så avslöjades kvinnliga pedofilligan*. Expressen, 2010-10-21.

Sjölund, Jill. *Scoutledare greps för flera sexövergrepp*. Aftonbladet, 2007-05-24.

Sohlander, Annika. *Han sålde sin dotter för bensin*. Aftonbladet, 2005-05-12.

Stridsman, Sofia. *Skandalprästerna som har avslöjats- med sex med minderåriga, våld och fylleri*. Expressen, 2009-11-08.

Styvför våldtog, mamman filmade. Aftonbladet, 2006-11-07.

Ståhlberg, Carin. *Brotten som ofta hålls hemliga*. Dagens Nyheter, 2009-05-14.

Så snärjde Alexandra sina offer på nätet. Dagens Nyheter, 2006-05-11.

Tanaka Sofia. *Serievåldtäktsman står åtalad på nytt*. Svenska Dagbladet, 2013-12-05.

Tanaka, Sofia. *Södermannen inför rätta idag*. Svenska Dagbladet, 2013-03-22.

Thellenberg, Ida. *Experten: Mycket ovanlig situation*. Expressen, 2011-01-10.

Victorzon, Andreas. *Experterna: Därför begår kvinnor sexövergrepp- se signalerna*. Aftonbladet, 2007-10-19.

Våldtogs när de bodde hos sin pappa. Aftonbladet, 2006- 05-02.

Wahldeén, Christina. *Mamman anmälde inte övergrepp mot dottern*. Svenska Dagbladet, 2007-06-13.

Weigl, Kerstin. *Sven, 52 betalade för att se dem lida*. Aftonbladet, 2003-09-30.

Weigl, Kerstin. *Polisen utreder flera pedofiler*. Aftonbladet, 2013-10-02.

Wernhult, Maria. *Dotter kan ha utnyttjats under flera år*. Aftonbladet, 2007-04-16.

Åberg, Anna. *Misstänkt för sexövergrepp på sju pojkar*. Aftonbladet, 2008-05-31.

Äldre män finner unga sexoffer på internet. Dagens Nyheter, 2005-06-09.

Åtalad 45-åring nekar trots bevis. Svenska Dagbladet, 2013-09-18.

Ölander, Micke, Nilsson, Nicolinn, Wall, Johan & Lühr, Mathias. *"DE HAR HAFT ETT SEXUELLT UMGÄNGE"*. Expressen, 2012-11-20.

Österman, Hans. *Dömdes för våldtäkt på barnvakten*. Aftonbladet, 2008-09-16.

Österman, Hans. *"Den fula gubben" är en myt. Experter ger svar på 9 frågor om pedofiler*. Aftonbladet, 2003-01-04.

Östman, Karin. *Förgrep sig på 12- åring*. Aftonbladet, 2008-07-08.

Östman, Karin. *Skolchef dömd för våldtäkt på barn*. Aftonbladet, 2007-02-14.

12-åringen våldtogs vid köksbordet. Aftonbladet, 2006-07-12.

42-åringen gjorde inget väsen av sig på hemorten. Dagens Nyheter, 2008-04-15.

"Fula gubbar" sällan bakom barnövergrepp. Svenska Dagbladet, 2012-11-06.